

PHÖNIX ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

Alapítva
1882-ben

Központi iroda:

Wien, I., Riemergasse 2.

Magyarországi igazgatóság:

Budapest, V, Nádor-u. 9.

Telefon: Aut. 253-94

A társaság
működési köre:

Ausztria, Németország,
Csehszlovákia, Belgium,
Hollandia, Magyarország,
Franciaország, Spanyolország,
Olaszország,
Lengyelország, (Szilézia és
Galicia), Jugoszlávia,
Bulgária, Görögország,
Románia, Törökország,
Egyiptom és Palesztina

A társaság elfogad élet-
és haláleseti biztosításokat,
valamint járadék, takaré-
és gyermek-biztosításokat

Testvérintézete a Phönix-
és Bécsi Biztosító Társaság
a következő ágazatokkal
foglalkozik:

Tűz, betöréses lopás elleni
biztosítás, chomage-(üzem-
szünetkár tüzesetből ki-
folyólag) jég, eső, baleset,
szavatosság, autó, szállit-
mány, üveg- és görredőny-
biztosításokat

Az ipar és a kereskedelem kölcsönös viszonya

Irta SZÉKÁCS ANTAL m. kir. udv. tanácsos,

a festsőház tagja, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara alelnöke

Minden jel arra vall, hogy a késői kapita-
lisztikus korszak forradalmi átalakulásai kez-
denek a kereskedelem terén is érvényesülni,
még pedig két irányban.

Az egyik a nagytőkének térhódítása a ke-
reskedelmi vállalkozásokban. A nyugati álla-
mokban és különösen Amerikában a nagyáru-
házak, a tömegfók vállalatok és a nagy detail-
szállító üzletek egyre jobban szorongatják a
kereskedelmi eddigi formáját, az „Einzelhan-
del“-t. Ezek az új modern alakulatok nem ke-
reskedelmellenesek, hanem inkább a kereske-
delemnek új fejlődési formái, melyek hazánk-
ban még csak szerény kezdetben mutatkoznak.

Sokkal jelentősebb a kereskedelem terén az
a folyamat, mely a racionalizálással függ
össze. Az egész világon félreismerhetlen az a
törekvés, hogy az áruk elosztási költségeit le-
szorítsák. Ez érthető és jogos törekvés, mert
kétségtelen, hogy a háború után ezek az áru-
elosztási költségek a fogyasztóképeség és a
forgalom nagymértékű esökentése, valamint a
közterhek és a rezsitételek jelentékeny emelke-
dése által az üzletet súlyosan érintő módon
még növekedtek. Ezeknek a disztributív költsé-
geknek leszorítása tehát az a probléma, mely
nemesak erősen foglalkoztatja a gazdasági vi-
lágot, de melynek hatásai már érezhetővé is
válnak. Ezzel a problémával foglalkozik jelen-
leg igen beható módon a német birodalmi
Wirtschafts-Enquete Ausschuss, mely idevágó
kutatásairól és adatairól az utóbbi hónapokban
adta ki az első vasos kötetet, nem is szólva
az e téren Amerikában már régen folyó érté-
kes tanulmányokról.

Az áruelosztási költségek leszorítását célzó
módszerek és eszközök közül a kereskedelmet
elsősorban az iparnak ama törekvései érdek-
lik, melyekkel az a közvetítő egy részt ki
akarja kapcsolni, hogy az árakat olcsóbbá
tegye. A termelésnek ez a törekvése többé-
kevésbé mindenütt észlelhető és megállapíthat-
juk, hogy ilyen tendenciák és kísérletek a
gyáripár részéről az utóbbi időben nálunk is
jelentkeznek, mi természetesen nagy izgal-
mat és elkeseredést váltott ki a kereskedelem
körében. Mindenekelőtt megjegyzem, hogy ha
a kérdést sine ira et studio, elfogulatlanul viz-
sgáljuk, arra az eredményre kell jutnunk, hogy
a mi viszonyaink között ez a kereskedelemnek
részben való kikapcsolására vonatkozó törek-
vés nem annyira a racionalizálásra vezethető
vissza, mint inkább nagykereskedelmünk egy
részének gyenge anyagi megalapozottságára.

A fejlődés egyébként sehol sem mutat oly
tendenciát, mintha a nagykereskedelem már
kihalásra volna ítélve; sehol sem látjuk azt,
hogy a termelés most már az egész vonalon
nélkülözni akarná a nagykereskedelem közve-
títő tevékenységét. Még kevésbé lehet tapasztal-
ni, hogy a kereskedelem számban és jelen-
tőségben visszafejlődne. Érdekesebb bizo-
nyítja ezt Hoover-nek 1925-ben a washingtoni
kereskedelmi kongresszuson tett kijelentése,
hogy az Egyesült Amerikai Államokban az
utolsó tíz évben az áruelosztással foglalkozók
száma nyolcszorta gyorsabban emelkedett,
mint a termeléssel foglalkozóké. A kereskedel-
met nem kell tehát féltetni. A modern közgaz-
daságban, a kultúra és civilizáció haladásával
a kereskedelemnek nemesak az árakat időben
és térben való elosztó feladata van, hanem egy
egészen újszerű missziója is, mely abból áll,
hogy a termelés részére új fogyasztói rétege-
ket hódít meg és új szükségleteket teremt.

De egészében a nagykereskedelmet sem fe-
nyegeti veszély, még a racionalizálás legelőre-
haladottabb földrészén, Amerikában sem. Sőt
éppen Amerikában erősödik meg egy oly
irányzat, mely a kiesinyben való kereskedelem
rationalizálását csak a nagykereskedelem fej-
lődése útján érheti el. Ez a mozgalom, a kis-
kereskedelemnek „from hand to mouth“ (szó-
szerint való fordításban: a kézből a szájba)
mozgalma, azt célozza, hogy a kiskereskedőnek
könnyebbé tegye a helyzetét az által, hogy ne le-
gyen kénytelen dúsán felszerelt raktárt tar-
tani, hanem legszükségesebb készletét gyakran
és gyorsan a nagykereskedelem tartányaiból
egészíthesse ki. Ez által a kiskereskedelemben
feleslegessé válik nagy tőkék lekötése és ka-
matvesztések elkerülése, mi az árak olcsóbbí-
tását eredményezi, de természetesen, hogy ez az
irányzat, mely a nagykereskedelem jelen-
tékeny tökérejét tételezi fel.

Vagyis magyarul megmondva: a tökére-
s nagykereskedelem jelentősége emelkedőben van,
a tökeszegény pedig bizonytalan jövőnek megy
előbe. A tökére-
s nagykereskedelem hasznos
szolgálatot tesz a gyáripárnak, midőn a terme-
lés feleslegét többnyire idény előtt is felveszi,
kifizeti és a kiskereskedelem számára tárolja.
Egy másik fontos feladata a nagykereske-
delemnek pedig az, hogy a gyáros hitelezési koo-
kázatát is magára vállalja. Hogy ez utóbbi
nem értéktelen teljesítmény, bizonyítja az

Országos Hitelevő Egylet statisztikai kimu-
tatásai, melyek szerint a múlt évben előfordult
kényszeregyezségeknek a magyar gyáripár csak
a passzívák 20%-ával, míg a magyar nagy-
kereskedelem azok 50%-ával volt érdekelve.
Már most kétségtelen, hogy a háború, a def-
láció és az éles verseny következtében egyik-
másik szakmában nagykereskedelmünk egy
részének tökéreje tényleg meggyengült és
bizonyos, hogy sok inflációs alak rontotta le
egy-egy nagykereskedelmi ágak színvonalát. Ért-
hető, hogy az ilyen szakmákkal szemben a
gyáripár a szigorú szelektálás álláspontjára
helyezkedik és ott, hol teljesen megbízható,
tökére-
s nagykereskedelem nem áll rendelkezé-
sére, kénytelen annak megkerülésével a kis-
kereskedővel az összeköttetést felvenni. Ez
— ismétlem — érthető, de nem mindig meg-
boesajtható és nem mindig érett megfontolás
eredménye. A gyáripár, mely ily szélsőséges
álláspontra helyezkedik, két fontos érdekét
hagyja figyelmen kívül. Az egyik, hogy könnyű
a nagykereskedelmet annak kikapcsolásával le-
gyöngíteni, de nehéz azt megint előteremteni,
ha a viszonyok változásával a gyáros ismét rá-
szorulna. Fontosabb ennél az a másik meg-
gondolás, hogy a gyáripár a magyar nagy-
kereskedelem kikapcsolásával ezt egyenesen rá-
kényszeríti, hogy külföldi áruval okozzon a
honi iparnak versenyt, hogy a behozatal erőlté-
tésével, az önfentartás kényszeréből rontsa a
kereskedelmi mérleget és hazai gyártmányok
elhelyezési lehetőségeit.

A magyar ipar és a magyar nagykereske-
delem egymásra vannak utalva. A nagykereske-
delem érdeke a hazai ipar pártolása, alimen-
tálása és megerősítése és a magyar iparnak
érdeke a magyar nagykereskedelem fentartása
és megvédése. Rossz gazdasági viszonyok, gaz-
dasági és bizalmi válság pillanatnyilag éket
verhetnek a két fontos gazdasági tényező közé,
mert semmi sem alkalmas annyira arra, hogy
a házi békét feloldja, mint a gondok, a küsz-
ködés és nyomorúság. De a magasabb szem-
pontból felfogott érdekek, az előrelátó üzleti

politikának, ismét helyre kell állítania a békét
ipar és nagykereskedelem között.

Ami már most egyes gyárosoknak azt az
igyekezetét illeti, hogy nemesak a nagy-, ha-
nem a kiskereskedő kikapcsolásával is egyene-
sen a fogyasztót akarják kiszolgálni, ezek a
törekvések érthetően nagy elkeseredést váltot-
tak ki a kereskedelem körében. Ily kísérletek-
nek azonban nagy jelentőséget tulajdonítani
nem szabad, mert mindig csak szórványos kí-
sérletek fognak maradni. A termelőnek nem
lehet feladata, hogy a fogyasztót keresse fel,
a fogyasztó nem fordulhat a kereskedelem
megkerülésével a termelőhöz. A mai éles ver-
seny mellett a gyárosnak minden energiáját,
idejét, tehetségét a termelés köti le, a kereske-
delem pedig ma már oly nehéz, mondhatnám
művészi feladattá vált, mely szintén egész
embereket kíván meg.

Ami pedig a fogyasztót illeti, annak a gon-
dolatnak a képtelenségét, hogy a fogyasztó
egyenesen a termelőtől vásároljon, találóan jel-
lemzi Franz Oppenheimer, híres német köz-
gazdász, a kereskedelem produktivitásáról írt
tanulmányában a következőképpen: „Ha egy
fiatal pár elhatározná, hogy egész berendezé-
sét csak első kézből, közvetlenül a termelőtől
kívánja beszerezni, akkor ezüstlakodalmát is
megünnepelhetné, mielőtt egész berendezése
is együtt volna, mielőtt minden darabnak leg-
megfelelőbb termelőjét felkutatta és felkereste
volna. Végül pedig kiderülne, hogy berendezé-
sükért sokkal többet fizettek, mintha a tárgya-
kat egy vagy több kereskedelmi üzletben
szerezték volna be, nem is szólva arról, hogy
utóbbi esetben mennyi időt, fáradságot, uta-
zást, portót, csomagolást és szállítási költséget
takarítottak volna meg.“

A világgazdaságban mutatkoznak a ke-
reskedelemre nézve káros tünetek, de kétség-
telen, hogy a kereskedelem léte és fennmara-
dása nem forog veszélyben és ezekből a tüne-
tekből csak a kereskedelem fejlődési procesz-
szusára, evolúciójára lehet következtetni.

Hazánkban pedig a gyáripár és a kereske-
delem közötti összekülönbözéseknek nincsen
alapvető és a jövőre kiható jelentőségük. De
mert ezek a miló differenciák is károsan hat-
nak ki iparra, kereskedelemre, egész közgaz-
daságunkra egyaránt, üdvös és kívánatos volna,
hogy iparunk és kereskedelmünk mielőbb ke-
resse a megértés útját és egyesült erővel igye-
kezzék a súlyos gazdasági viszonyokkal meg-
küzdni és az ország közgazdaságát új, virágzó
korszak felé vinni.

ADRIAI

BIZTOSÍTÓ
TÁRSULAT

Budapest, V, Erzsébet-tér 9-10. Saját székház

A társulat budapesti bérpalotája

VII., Erzsébet-körút 9-11. (volt New-York palota)

Alapítási év 1838

Alaptőke 100 millió lira

(Erre befizetve 40 millió lira)

A társulat garancia-tartaléka

661,797.000 lirát tesznek ki

A társulat elfogad a legujabb módzatok szerint és a felek részére

legelőnyösebb feltételek mellett:

Tűzbiztosításokat
Életbiztosításokat
Betörésbiztosításokat
Szállítmánybiztosításokat
Üvegbiztosításokat
Jégekárbiztosításokat
Üzemszünetelési
biztosításokat (Chomage)